

Nội dung bài viết

1. [Giải vở bài tập Tiếng Việt lớp 4 trang 53, 54, 55: Luyện từ và câu](#)

Dấu ngoặc kép

Giải vở bài tập Tiếng Việt lớp 4 trang 53, 54, 55: Luyện từ và câu

I. Nhận xét

Câu 1: Những từ ngữ và câu đặt trong dấu ngoặc kép dưới đây là lời của ai ? Dấu ngoặc kép được dùng trong các trường hợp đó để làm gì ?

Bác tự cho mình là “người lính vâng lệnh quốc dân ra mặt trận”, là “đây tớ trung thành của nhân dân”. Ở Bác, lòng yêu mến nhân dân đã trở thành một sự say mê mãnh liệt. Bác nói : “Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đàng bào ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành.”

- a) Lời của.....
- b) Dấu ngoặc kép dùng để.....

Trả lời:

- a) Lời của Bác Hồ
- b) Dấu ngoặc kép dùng để đánh dấu chỗ trích dẫn lời nói trực tiếp của nhân vật. Cụ thể ở đây là Bác Hồ

Câu 2: Viết câu trả lời của em vào ô trống :

Những chỗ có dấu ngoặc kép	Lời dẫn trong dấu ngoặc kép là câu trọn vẹn hay cụm từ ?	Dấu ngoặc kép dùng phối hợp với dấu hai chấm hay dùng độc lập ?
Bác tự cho mình là “người lính vâng lệnh quốc dân ra mặt trận” (1), là “đây tớ trung thành của nhân dân” (2).	Đầu là cụm từ.
Ở Bác, lòng yêu mến nhân dân đã trở thành một sự say mê mãnh liệt. Bác nói : “Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta hoàn toàn độc lập, dân	Dùng phối hợp với dấu hai chấm.

ta hoàn toàn tự do, đừng bảo ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành” (3).		
---	--	--

Trả lời:

Những chỗ có dấu ngoặc kép	Lời dẫn trong dấu ngoặc kép là câu trọn vẹn hay cụm từ ?	Dấu ngoặc kép dùng phối hợp với dấu hai chấm hay dùng độc lập ?
Bác tự cho mình là “người lính vâng lệnh quốc dân ra mặt trận” (1), là “đầy tớ trung thành của nhân dân” (2).	Đầu là cụm từ.	Dùng độc lập.
Ở Bác, lòng yêu mến nhân dân đã trở thành một sự say mê mãnh liệt. Bác nói : “Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta hoàn toàn độc lập, dân ta hoàn toàn tự do, đừng bảo ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành” (3).	Câu văn trọn vẹn.	Dùng phối hợp với dấu hai chấm.

Giải thích thêm:

- Dấu ngoặc kép thường được dùng độc lập khi lời dẫn trực tiếp chỉ là một từ hay cụm từ.

Ví dụ : Bác tự cho mình là “người lính vâng lệnh quốc dân ra mặt trận” (1), là “đầy tớ trung thành của nhân dân” (2).

- Dấu ngoặc kép được dùng phối hợp với dấu hai chấm lời dẫn trực tiếp là một câu trọn vẹn hay một đoạn văn.

Ví dụ : Bác nói : “Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta hoàn toàn độc lập, dân ta hoàn toàn tự do, đừng bảo ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành” (3).

Câu 3: Đọc khổ thơ sau, trả lời câu hỏi :

Có bạn tặc kè hoa

Xây “lầu” trên cây đa

Rét, chơi trò đi trốn

Đợi ốm trời mới ra.

- Trong khổ thơ trên, từ "lầu" được dùng với ý nghĩa gì ?
- Dấu ngoặc kép trong trường hợp này được dùng làm gì ?

Trả lời:

- Từ "lầu" trong câu thơ trên được dùng với ý nghĩa đặc biệt. Nó muốn nhấn mạnh ý nghĩa trong việc gọi cái tổ nhỏ của tắc kè bằng từ "lầu" mục đích là nhằm đề cao cái tổ đó.

- Dấu ngoặc kép trong trường hợp này dùng để đánh dấu những từ có ý nghĩa đặc biệt

II - Luyện tập

Câu 1: Gạch dưới những lời nói trực tiếp trong đoạn văn sau:

Có lần, cô giáo ra cho chúng tôi một đề văn ở lớp : “Em đã làm gì để giúp đỡ mẹ ?”

Tôi loay hoay mất một lúc, rồi cầm bút bắt đầu viết: “Em đã nhiều lần giúp đỡ mẹ. Em quét nhà và rửa bát đĩa. Đôi khi, em giặt khăn mùi soa.”

Trả lời:

Có lần, cô giáo ra cho chúng tôi một đề văn ở lớp : “Em đã làm gì để giúp đỡ mẹ ?”

Tôi loay hoay mất một lúc, rồi cầm bút bắt đầu viết: “Em đã nhiều lần giúp đỡ mẹ. Em quét nhà và rửa bát đĩa. Đôi khi, em giặt khăn mùi soa.”

Câu 2: Trả lời câu hỏi :

Có thể đặt những lời nói trực tiếp trong đoạn văn ở bài tập 1 xuống dòng, sau dấu gạch ngang đầu dòng không ? Vì sao ?

Trả lời:

Không thể đặt những lời nói trong đoạn văn trên xuống dòng sau dấu gạch ngang đầu dòng được vì đó không phải là những lời thoại trực tiếp.

Câu 3: Em đặt dấu ngoặc kép vào chỗ nào trong những câu sau :

a) Cả bầy ong cùng nhau xây tổ. Con nào con nấy hết sức tiết kiệm vôi vữa.

b) Trạng Quỳnh thấy có người dâng vua một mâm đào gọi là đào trường thọ thì thần nhiên lấy một quả mà ăn. Vua giận, ra lệnh chém đầu Quỳnh, Quỳnh bèn tâu :

- Tâu bệ hạ, thần thấy quả đào gọi là trường thọ mới lấy ăn, tưởng ăn vào thì được sống lâu thờ vua. Không ngờ, nuốt chưa khỏi miệng mà chết đã đến cổ. Vậy nên, xin đức vua đổi tên quả ấy là đoản thọ và trị tội kẻ xu nịnh dâng đào.

Vua nghe vậy bật cười, tha tội cho Trạng Quỳnh.

Trả lời:

a) Cả bầy ong cùng nhau xây tổ. Con nào còn nấy hết sức tiết kiệm “vôi vữa”.

b) Trạng Quỳnh thấy có người dâng vua một mâm đào gọi là đào “trường thọ” thì thần nhiên lấy một quả mà ăn. Vua giận, ra lệnh chém đầu Quỳnh. Quỳnh bèn tâu :

- Tâu bệ hạ, thần thấy quả đào gọi là trường thọ mới lấy ăn, tưởng ăn vào thì được sống lâu thờ vua. Không ngờ, nuốt chưa khỏi miệng mà chết đã đến cổ. Vậy nên, xin đức vua đổi tên quả ấy là “đoản thọ” và trị tội kẻ xu nịnh dâng đào.

Vua nghe vậy bật cười, tha tội cho Trạng Quỳnh.